

Budapest

József-körut 29. sz.

A KÍTARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . .12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kírtás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: benedekfalvi Dr. Luby Gyula máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: Kubik Béla orsz. képviselő, szigeti Barthos Andor m. k. kereskedelemügyi titkár, Fábán Lajos mérnök, Horváth István mozdony-főszereelő Vécsey Frigyes máv. altiszt, Sándor Márkus máv. főkalauz.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények kivonata.

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag 60 éves koráig 4000 korona erejéig van baleset ellen biztosítva, még pedig:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,
b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalékos szerinti összeg erejéig.

2. A második évtől kezdve a tag nevének vagy kedvezményezettjének fokozatosan 2000 koronáig emelkedő halálbiztosítási segély fizetnek ki. Maga a tag, nevének elhalálása esetén, fokozatosan 500 koronáig emelkedő segélyben részesül.

3. 15 évi tagság után a tag 1000 koronáig terjedhető előleget kap még életében, mely a halálbiztosítási segélybe annak idején betudatik.

4. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres, mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészége által díjtalanul képviseltetik.

5. Az egyesület »Kírtás« című hetilapja minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Mindeme kedvezmények fejében az ezentúl belépő új tagok, ha belépésük alkalmával 30-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 koronát, ha belépésük alkalmával 38-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 korona 40 fillért, és ha 44-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 4 koronát fizetnek tagsági díj címén.

Beiratási díj egyszer s mindenkorra 2 korona.

Aki 44 éves elmúlt, az tagnak többé fel nem vétetik.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 18. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 26.700 korona

Balesetsegélyek.

Lapunk 18. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 16.386 korona 66 fillér

Egy jubileum.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége ünnepet tartott, jubilált.

Tíz éves fennállásának évfordulóját avatta egy olyan fényes nappá, amelyik méltó volt úgy az ünneplőkhöz, mint az ünnepeltekhez.

Tudjuk, hogy elvégre is tíz év nem valami nagy idő. Főként nem az egy testületnek, egy hivatalnak az életében, amely testület vagy hivatal esetleg emberileg belátható időközön túl van hivatva szerepelni. Egy ilyen hivatalnak létezésében tíz-husz évi időszak alig-alig, vagy éppen kivételesen képezhet olyan jelentős periódust, amelyet nemcsak érdemes emlékeztetessé tenni, de kell is. Amelyet tehát nemcsak érdemes megünnepelni, de kell is.

Ilyen hivatalok közé számíthatók hazánkban a vasuti központok, különösen pedig az államvasuti üzletvezetőségek. Mert ha a közönynek, az egykedvűségnek vagy éppen az elfogultságnak hüvös érzetével gondolunk rájuk, hamar készen vagyunk az ítélettel, hogy egy üzletvezetőségnek nincs és nem lehet oka jubilálni. Sem huszonöt esztendő fennállást, sem husz esztendőt, de legkevésbé a tíz éveset. Mert egy vasuti hivatal nem olyan hivatal, amelyiknek szüksége vagy joga legyen arra utalni, hogy ő tíz év alatt, husz év alatt vagy akár huszonöt év alatt is tett olyasvalamit, vagy volt olyasvalami, amire ő különösen büszke lehetne. Vasuti hivatal volt, és semmi egyéb. Azzal punktum. Mert hát micsoda különös dolog lehetne az a vasuti hivatal?

Hát ha egyébért nem, de azért határozottan jó volt az a miskolczi jubileum, hogy mindenkinek felette sok tanulságot szolgáltatott ezen a téren. Jó volt azért, mert végre módot és alkalmat nyújtott, sokaknak megmutatni azt, hogy ilyen vasuti hivatal is *valami*.

És hogy akkor, amikor egy ilyen nagy vasuti hivatal létezéséről, életéről, működéséről van szó, a vállvonogatás után még nem következik a — punktum.

Kezdjük a tanulságok közül azokon, amelyek az idegeneket, a vasuttól távol álló embereket illetik.

Miskolcz város, mielőtt a mai nagyszabású üzletvezetőséget falai közé nyerte volna, bizony nem dicsekedett egy cseppet sem, miszerint a fejlődés útján van. Néhány épületnek, egyik utcája rövidke darabjának kivételével — csupa ócska, ósdi udvarház, amire még kívül sem volt jó ránézni, nemhogy belülről. Utcái girbék-gurbák, zezzugosak, rondák, piszkosak, kövezetlenek. A házak udvarai nyolcztizedrészben hű utánzatai valának piszok dolgában az utcáknak. A lakások nagy része meg csak azoknak szemeiben mehetett lakásszámba, akik bennük születvén, jobbat sem tudtak elképzelni maguknak.

És tessék ezt a Miskolczot ma megnézni. Tessék megnézni azokat az új házsorokat, amik mind teljesen modern, csinos és kényelmes beosztású lakásokkal telvék. Tessék megnézni a nyilvános középületeknek, a magánosok palotaszerű házainak azt a sokaságát, amelyekre lépten-nyomon akad ma napság az ember. Új városrészek épültek, össze nem hasonlíthatók a régiekkel. Utcái tisztábbak, rendezettebbek, ki vannak mindenfelé kövezve s ma napság még esős időben is eljárhat bennük gyalogszerrel az ember — amit tíz évnek előtte igen-igen kevés utcáról lehetett elmondani. A város ipara kereskedelme hihetetlen fellendülést nyert, közéleté egészen megváltozott, megélnékült,

Ha pedig most bárki is azt kérdezné tőlünk, hogy ebben ugyan mi része lehet annak a micsodás vasuti hivatalnak, hát azt

néhány számmal fogjuk felvilágosítani, mert a számok nem csalnak.

Tehát amióta az üzletvezetőség Miskolczon van, azóta ennek a városnak a lakossága átlagban százharmincz-százötven családdal nagyobb. Ezek a családok pedig lakás, élelmezés, ruházkodás stb. czimén évenként és nagy átlagban legalább is háromszázezer koronát tesznek le készpénzben a városi háztulajdonosoknak, iparosoknak, kereskedőknek a kezeibe. Hogy pedig ekkora összeg egy közepes vidéki város életében mit jelent, azt talán szükségtelen is fejtegetni.

De a vasutasok nemcsak pénzt hoznak Miskolczon forgalomba. Részt vesznek ők a közéletben, részt kérnek minden erkölcsi és magasabb értelemben vett társadalmi mozgalomból és bizony-bizony, nem az övéké az utolsó szerep ott sem. Avagy mi bizonyíthatna volna jobban ennek a testületnek páratlan fontosságát a város fejlődését illetőleg, mint az a tény, hogy az üzletvezetőségnek ezen emléknapiját a vármegye, a város, az állami hivatalok és intézetek mindegyike, a kereskedelmi és iparkamara, a testületek és egyesületek, a magánosok színe-java avatta és tette igazán fényessé? Ők mind, egytől-egyig és szívvel-lélekkel tettek róla tanubizonyosságot, hogy az a vasuti üzletvezetőség nemcsak vasuti üzletvezetőség, de azonfelül is *valami*. Még pedig igen nagy valami: egy városnak és vidékének az éltető ereje, fejlődésének leg-hatalmasabb tényezője. Mert ugyan hol van még egy másik testület olyan, amelyik ezt a csodás átváltozást ily rövid idő alatt létrehozni képes?

Most azután jönnek azok a tanulságok, amik hazafelé szólnak — maguknak a vasuti embereknek. Akik szintén igen sokat tanulhatnak ebből a jubileumból.

Megtanulhatják belőle először, hogy a vasuti ember életének, működésének magasabb céljai is vannak, mint amelyeneket ő rendszerint maga körül lát és képzel.

Megtanulhatják másodszer, hogy ha önönmaguk is azon igyekeznek, miszerint állásuk, életpályájuk tekintély és tisztelet dolgában emelkedjék a világ szemei előtt, ezt könnyen elérhetik azzal, ha első sorban maguk becsülik meg ezt a pályát. Ha ennek mindenkor, minden kínálkozó alkalommal megadják azt a becsülést, amelyiket az méltán megérdemel és elvár tőlük és amelyik tisztesség csak az ő fejükre száll vissza.

Megtanulhatják harmadszor, hogy a vezetőik iránti tisztelet, a kartársak irányában való igaz bajtársi érzület a vasuti testületben

is megtermi a maga gyümölcseit és azoknak ápolása itt még inkább szükséges mint bárhol másutt, bármelyik más pályán. Mert ha őszinték akarunk lenni, be kell ismernünk, hogy különösen kartársi érzület dolgában — nagyon csehül állunk.

Megtanulhatják negyedszer, hogy a vasuti ember mindenkoron bátran léphet a világ elé s nemcsak büszkén, de joggal is mutathat rá a maga szerepére a közéletben, a maga hivatásának fontosságára a nemzeti életben.

A miskolczi üzletvezetőség emberei tudtak tiz évnek előtte egy reájuk nézve barátságatlan, kietlen kis város falai között a semmiből egy óriási hivatalt teremteni. Tiz év alatt ebből a kis városkából virágzó vidéki emporiumot, abból a hivatalból egy mintatestületet alkotni. Ők tudtak minden rázkódtatásokon keresztül hivek maradni vezetőjükhez, igaz bajtársak maradni kartársaikhoz. Ők tudtak a magyar vasuti ember nevének becsülést és tiszteletet szerezni a társadalom előtt is olyan mértékben, amilyen mértékben ez még soha és sehol meg nem történt. És végül, ő bennük megvolt az a kötelességtudás pályájuk irányában, hogy akkor, amikor ennek a pályának egy ünnepe elkövetkezett, amikor az ő testületük egy jelentős évfordulóhoz jutott — hogy akkor ők ezt a pályát első-sorban maguk becsüljék és tiszteljék meg azzal, hogy becsülést és tiszteletet szereznek neki a világ előtt.

A miskolczi üzletvezetőségnek ez a szelleme volt a legszebb eredménye a tiz évi működésnek, a legszebb disze a jubileumnak.

Lapuskin.

Lapuskin Fedor Mikhailovics fiatal éveiben egy odesszai gabnakereskedő és hadseregi szállító üzletében mint segéd működött, nagyon korán belátta, hogy Oroszországban a becsületesség ösvényén haladni vajmi bajos dolog.

Másutt a szegény ember a maga kenyerén eltengődik anélkül, hogy valaki kérdőre vonná, miért, mikor, és mily körülmények közt jutott a koldusok nagy hadseregébe, de a fehér csár birodalmában a szegénység nagyon veszedelmes minősítvénynek tekintetik.

A »tsin« emberei hivatalból lopnak, aki pedig ezekkel bármi néven nevezendő összeköttetésben van, mulhatlanul talál rá módot, hogy megélhessen, s itt-ott egy koncz neki is kijusson.

A kereskedőnek hivatásánál fogva csalnia kell, hogy megélhessen, a többi »népség« aztán e két kasztnak lévén alávetve, csak úgy koplalni és asketikus életet folytatni kénytelen, ha valami felengző eszmék után áskálódik, amelyenek például a tudomány, és ehez hasonló »üres« foglalatosságok.

Tehát Lapuskin Fedor Mikhailovics, főnöke szolgálatában havonkénti 30 papir rubel fizetés mellett — 1000 arany imperiálra szert tévén, egy szép napon Szt.-Pétervárott, és pedig a Newski-Proszpekt rémitő drága boltsorai egyikében »Magazin français Exotique« czim alatt mindenféle divatos dib-dábot árult.

A portékát részint Berlinből, részint pedig Bécsből kapta, háromhavi hitelre, valami utazó ügynök közvetítése nyomán, ki egyuttal két nagyon csinos chic-es fiatal francia leányt is küldött, melyeket mint elárusítónókat alkalmazott üzletében. Az 1000 imperiálból, mire a »magasin français« megnyílt, alig maradt néhány száz rubel, de emberünk a két francia nővel együtt naponként első rangú étteremben ebédelt, s nagyon zokon vette, ha az addition 60—70 rubelnél kevesebbre rugott. Eleinte a fényesen kivilágított boltot csak kívülről nézték az emberek, a két kisasszony pedig látszólag roppantul el volt foglalva kisebb-nagyobb csomagok rendezésével, de a mellett a párisi kaczerkodás minden nemeivel ingerelték az arra menő fiatal és öregebb gárdatisztek. Lassanként a vevők, udvarlók és kíváncsiak egész serege toladott az üzletbe, hogy Clémence és Manon biborpiros ajkaikról egy-egy mosolyt láthassanak. Maga Lapuskin egyszerű, de válogatott öltönyben, finom modorával egészen elbájolta a Newski Proszpekt »shopping« női világát, és rövid idő alatt, három mellékeremmel volt kénytelen üzletét kibővíteni. Ekkor már többé nem berlini és bécsi, hanem eredeti párisi és londoni áruk kerültek kirakataiba, úgy hogy vaggonszámra kellett megrendeléseit az elegáns világ számára megtennie. — Nemsokára ott pompázott Lapuskin czimtaábláján a varázshangu felirat: »Fournisseur de Son Altesse Impériale Grand duc N. N.« és mire a többi kereskedők észrevették, emberünk egy kerek arany millióval, azonfelül pedig a divat fölötti abszolút uralommal rendelkezett.

Clémence és Manon kisasszonyok egy-egy orosz nábobot kerítették hálóikba, s mint *Mesdames les Comtesses* A. és B. (A. és B. grófnő) férjeikkel nyáron a legdivatosabb tengeri fürdőkben, télen pedig végtelen chic-kel pompás kastélyaikban az előkelő világot mulattatták. Helyeiket más és ismét más szebbnél szebb hölgyek töltötték be míg végre Lapuskin maga jónak látta, ezek egyikébe belebolondulva, hymen rózsa-lánczait magára venni.

Mindez 1850-től 1854-ig történt, midőn Miklós csár azon téves hiedelemben, hogy a jó Istenen és és kívül, a világnak senki sem parancsolhat, kissé bizarr cselekedetével egész Európát maga ellen zuditotta.

Lapuskin az orosz kereskedő finom szimatolásával rögtön észrevette, hogy a kedvező alkalmat milliójának sokszorozására elhalasztania nem szabad, s fényes üzletét határozott utasításokkal egyik meg-hitt emberére bizva, főrangú pártfogóinak segítségével, beállott hadseregi szállítónak. Gradus ad Parnassum.

Minekutána nemcsak Oroszországban, hanem másutt is, a szállítók nem a *szállítások*, hanem a *nemszállítók* révén szoktak meggazdagodni, Lapuskin is oda törekedett, hogy minél hosszabb ideig hasonló foglalkozáshoz jusson, és többféle cikkek szállítására vállalkozott.

Igy például a *hajóhad* számára hust és pálinkát, a *sereg* számára kenyeret, szalonnát és lisztet, a

tábori kórházaknak pedig bort, orvosi szereket és kelméket kellett volna szállitania. A szerződések kedvező feltételek alatt létrejöttek, a kormány roppant előlegeket adott Lapuskinak, ki viszont jó lábón állott a különféle rangú hivatalnokokkal, és így a háboru megkezdésekor emberünk azon vette észre magát, hogy még a legrosszabb esetben is, legalább 15—20 millió haszonnal visszavonulhat, de úgy lehet, miszerint négyszer annyit is zsebre rakhat.

A háboru nemcsak keleten, hanem Krimában és az északi tenger partjain is igénybe vette az orosz haderőket, s minél nagyobb lett a hadműveletek kiterjedése, annál nagyobb dimenziókat öltöttek Lapuskin szállításai, ki egymaga egy egész hajóhadat vett igénybe áruinak továbbítására.

A kincstár szakadatlanul fizetgette számláit, melyeken az illető hadtestparancsnokok láttamozása figurált, és soha sem merült fel még a legcsekélyebb panasz sem Lapuskin eljárása ellen. Azt persze Sebastopolban nem tudhatták, hogy Bismarsund alatt mi történik, s a Dobrudzsában harczoló vezérek nem sejtették, rendén van-e a szállítás dolga Lengyelországban. Arról pedig az illető tsinovnikok tulajdon érdekükben gondoskodtak, hogy Szent-Pétervárott mást ne lássanak, mint a fizetésre rendesen kiállított utalványokat.

Ha a hajóhad nem kapott hust, avval állottak elő az intendánsok, kik egy szál Lapuskin zsoldjában voltak, hogy 600 darab hizott ökröt, melyek már utban voltak a tenger felé, Törökországba kellett küldeni, és megfordítva, hasonló választ kapott az orosz csapatok vezére Törökországban. Adandó alkalommal aztán mindketten, a tengernagy meg a hadvezér, különféle ritka és értékes meglepetésekben részesültek Lapuskin által, ki ezer meg ezer bocsánatot kért, hogy az egyszer a szállítás nem a kellő időben történhetett meg. Nem csoda tehát, hogy ily módon a végzetes hadjárat alatt Lapuskin működései titokban maradtak, mert avval ugyan édes keveset törődtek a legnagyobb urak, ha a legénység szárazon vagy tengeren néhány napig koplalt és szomjazott.

A »Malakoff« erőd bevétele, mely Sebastopol mulhatlan elestét maga után vonta, végre befejezte ama szegyeteljes hadjáratot is, minek következményeit az orosz nép mai napig is sinli.

Lapuskin, a miként később szakértők kiszámították, nem kevesebbel, mint 40 millió rubel tiszta haszonnal vonult vissza Szent-Pétervárra, és éppen azon törte fejét, vajjon Londonban, vagy Párisban helyezze-e el mesés vagyont, midőn egy szép napon parancsot kapott, hogy a téli palotában jelenjen meg Nem gondolt kevesebbre, mint valami fényes rendjelre, melyet a nagy csár személyesen akar mellére tűzni, vagy pedig azt hitte, hogy legalább is grófi rangra fogják emelni.

Neje, egy szemes francia nő, ki előtt titkai nem voltak, épen nem osztotta férje vérmes reményeit, hanem arra unszolta Lapuskint, hogy készpénzét és mesés értékű gyémántjait összeszedve, Sz.-Pétervárnak hátat fordítson. Erre azonban Lapuskin, ki vagyonának két harmadát a sz.-pétervári bankban helyezte el, sehogy sem akart ráállani, hanem nejének megengedte, hogy két gyermekével azonnal a határ felé vegye útját, további utasításait ott bevárando.

Lapuskiné 24 óra alatt majdnem negyedfél millió rubel értékkel, tulajdon kocsián elhagyta a

városet és a legközelebbi vasuti állomáson felült a vonatra. Nem úgy mint férje kívánta a határszél, hanem Berlinig meg sem állt.

A híres szállító pontosan megjelent a téli palota kihallgatási termében, hol mindenféle emberek várakoztak, mire a sor reájuk került.

Utoljára csak ketten maradtak, Lapuskin és egy lengyel zsidó. A szolgálattévő szárnység felhívja a szegény zsidót, s Lapuskin, a dús gazdag Lapuskin várakozik. Végre a zsidó örömtől sugárzó arczezal kijön a csár szobájából, és Lapuskin remegve lépi át a küszöböt.

— Hallod-e Lapuskin — kiáltá dörgő hangon a csár — azt régen tudtam, hogy tolvaj vagy, avval nem igen törődtem, mert kívülem mindenki lop ebben az országban, de hogy miattad katonáim, vitéz katonáim, kiknek csontjai Alma, Inkermann és a Redln kietlen mezején fehérlenek, éheztek, fáztak, koplaltak és szomjaztak, mig te dőzsöltél, azt nem fogom megbocsájtani. Lopott pénzedet nem kívánom vissza, ez legyen családodé, de testedet a hóhérnak adatom át. »Emberek« s e szóval a csár az ajtó felé fordulva beszéltotta cserkesz testőreit.

— »Vigyétek ezt a gazembert a cziadellába, a parancsnok már tudja mit tegyen vele.«

Egy óra mulva Lapuskin teste a cziadella egyik udvarán a bitófán lógott.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A szarvasmarha felfuvódása, midőn az állatok legelőre járnak, a gyakori esetek közé tartozik, s ha rögtön nem segítenek rajta, legtöbb esetben el kell az állatnak pusztulnia. Boughton francia állatorvos már évek óta keresett olyan szert, mely a felfuvódáson rögtön segítene, és véletlenül azt tapasztalta, hogy a közönséges disznózsir a legbiztosabb és leggyorsabban ható szer. Ennek megerősítésül egy francia szaklapban a közetkező gyógyítási esetet ismerteti: Nehány tehén a pásztor vigyázatlansága következtében a herésre futott és a heréből sokat evett. Az egyik tehén annyira felfuvódott, hogy a herésben felfordult és nem sokára megdöglött. Két tehenet valahogy nagy nehezen haza lehetett hajtani, noha ezek is nagyon fel voltak fuvódva. Boughton gyorsan $\frac{3}{4}$ kiló disznózsirt olvasztott fel következő módon: olyan edényt kért, a melybe 1 liter víz vért, a zsirt beletette és forró vizet öntött rá színig. Midőn a zsir felolvadt és lehült, felét egy üveggel a két tehénbe öntötte, a tehenek fejét, illetőleg nyakát előrenyújtotta s a mellett baloldalukon lassan, mérsékelten nyomogatta azon a tájon, hol a gyomor leginkább látszott felfuvottnak lenni. Mintegy 15—20 perc mulva a tehenek tul voltak a bajon, a veszélyes gáz egészen eltűnt belőlük. Érdekes a következő eset is: Több tehén felfuvódását jelentették a nevezett orvosnak, ki azonnal kisietett a legelőre, de mire odaért, három tehén már elhullott, öt pedig annyira fel volt fuvódva hogy mozdulni sem tudott. Boughton ezen öt tehénen is a magával hozott zsirral segített, oly jó eredménnyel, mint a fentebb közölt esetben.

A papirruhákat nem a mi korunkban kezdtek először használatba venni. Párisban 1718 nyarán az uri hölgyek indiai papirból készítettek ruhákat,

melyek azonban csak félnapig tartottak. Ezeket a ruhákat Boileau csipkekereskedő találta ki s egy teljes öltözet, melyben csak a derék bélelésére használt vásznat, 25 livrebe került. Valószínű, hogy az indiai papir, khinai vagy japáni volt. A divat rendkívüli drágasága miatt azonban rövid ideig tartott, de a nagy meleg ellensúlyozásául újabb időben pókhálóselyemruhákat is készítettek. Montpellierben a kamara elnöke találta fel e ruhát s 1710-ben XIV. Lajosnak egy mellényt s a tudományos akadémiának egy pár harisnyát küldött; ez utóbbiak sulya csak $2\frac{1}{4}$ unczia volt. De ez is igen drága öltözet lehetett, mert Réaumur híres természettudós számítása szerint egy font »pökselyem« előállítására 55,296 nagy tojás volt szükséges.

A Mars bolygón Schiaparelli híres csillagász által 1882-ben felfedezett csatornákat, közelebb Perrotin nizzai csillagász részletesebben megvizsgálta. A csatornák a bolygó egyenlítőjének vidékén vannak és sötét hálózatnak tűnnek fel; egy pár közülök a bolygón 50—60 fok hosszúságra is terjed s szélességük 2—3 foknak felel meg. Érdekes az is, hogy Perrotin szerint a Mars légköre a földéhez hasonlít, a mit abból következtet, hogy a tengerek egy része néha világosabbnak látszik s a tenger közelében fekvő szárazföldek elsötétülnek, a mi csak felhő- és ködképződés által magyarázható meg.

Az anglikán püspök toalettje. Ő méltósága egy egyházi ünnepélyre utazott, de nem volt ideje rá, hogy átöltözzön és felesége utazótáskába tette ünneplő ruháját azzal a megjegyzéssel, hogy az ötödik alagutban kényelmesen átöltözködhetik, mert tiz perczig tart, amig a vonat ezen az alaguton végigfut. A püspök kisietett a pályaudvarhoz és egy kocsiba ugrott be, amelyben már több úr és hölgy ült. Izgatottságában rosszul számlátta az alagutakat és amikor a vonat a negyedik alagutba berobogott, a kocsi közepére állt és vetközni kezdett. Szerencsétlenségére ez az alagut nagyon rövid volt és a vonat már megint a napvilágon járt, amikor a püspök még csak első felét végezte be az átöltözködéseknek. A kocsiban levő urak és hölgyek is fesztelesen kaczagtak és az egyházfő óriási zavarában egy ülés alá menekült és ott maradt addig, mig csak a többi utas a kocsiból eltávozott. Ekkor aztán a kálauz segítségével gyorsan felöltöztött.

Nagy fizetések. Pár hóval ezelőtt bejárta a lapokat az a hir, hogy Schwabnak, az amerikai acéltrust elnökének 4,800.000 korona évi fizetése van. Ez, mint egy párizsi lap írja, tulzás, mert Schwabnak csak 920,000 korona fizetése van és ezenfelül fél százalékot kap a tiszta jövedelemből, mely százalékrész a folyó üzleti évre 780.000 koronát tesz ki. Schwab fizetése azonban még így leszállitva is az összes fizetések közt a legnagyobb. Közvetlen utána következik Loubet, a francia köztársaság elnöke 576,000 korona fizetéssel, ezután pedig a nagy fizetések rangfokozata a következő: az ir alkirály, Reszke tenorista és a nagy new-yorki biztosító társaság elnökei 480,000 korona, a canterburyi érsek 360,000 korona, az Egyesült-Államok elnöke 240,000 korona. Roosewelt után egy csomó szegény ördög következik, akik évenként csak 190,000 korona fizetést húznak.

Mi minden található a levélszekrényben? Hogy mi minden található a levélszekrényekben, arról érdekes felvilágosítással szolgálnak a postahivatalokban kifüggesztett felvilágosítások, melyek

szerint a jogos tulajdonosok záros időn belül jelentkezzenek tárgyaik átvétele végett, mert különben a kincstár javára elárvereztetnek. A levélszekrénybe jutott tárgyak közül érték szerint az első helyet a gyűrűk foglalják el. Érdekes, hogy a levélszekrényekbe szorult gyűrűk tulnyomó részét a jegygyűrűk képezik. Ugy látszik, hogy az emberiség legnagyobb része legelőször a jegygyűrűjét szereti elveszteni. Mindennapos dolog az, ha keztyűket, nyakkendőket, zsebkendőket, pénzdarabokat, használatlan bélyegeket, váltókat, sorsjegyeket találunk a levelek között.

Nők, mint férjek. Az angol lapok még mindig sokat írnak Murray Hall new-yorki politikusról, aki harmincz évig mint férfi élt és csak a halála után tünt ki róla, hogy asszony volt. A legnevezetesebb a dologban az, hogy «Mr» Hall kétizben meg is nősült. Egy angol lap azt írja, hogy ez az eset nem áll magában. Somersét angol város törvényszéki aktái közt van egy 1746-ból eredő tudósítás, mely szerint egy Hamilton Mary nevű asszony ellen azért emeltek vádat, mert tizenégy más nőt «nejévé» tett. Legutolsó felesége Price Mari volt, aki, mikor a csalást észrevette, nőnemű férjét bevádolta és elfogatta. Az eset oly rendkívüli volt, hogy a bírák nem tudták, mire ítélik a vádlottat, nem tudták megállapítani a bűntény nemét és végre is a vádlottat «hallatlan szédelgés» czimén nyilvános megkorbácsolásra és hat havi börtönre ítélték, ami különben amaz idők fogalmai szerint igen enyhe büntetés volt. Három évtizeddel később meghalt Londonban egy East Mary nevű nő, ki már tizenhat éves korában férjhez ment, de férje csakhamar valami nagy büntetést követelt el és felakasztották. Az asszony emiatt úgy megutálta a férfiakat, hogy többé tudni se akart róluk és amikor egy leánnyal találkozott, kit hasonló szerelmi csalódás ért, elhatározták, hogy egymáséi lesznek. Sorsot húztak, hogy melyik legyen közülök a férj: Mary East lett az, ki férfi ruhát öltött, a paphoz mentek és megesküdtek. A párocska boldogan élt, később egy kis vagyon is szállt rájuk és vendéglőt nyitottak. A vendéglő nagyon jól ment. Harmincz évig éltek együtt, amikor «az asszony» beteg lett és meghalt. A «férjet» meg akarta zsarolni egy asszony, ki még leány korában ismerte, ebből pör lett és az asszonyférj története kitudódott. Pár év előtt egy Brown Alice nevű amerikai leány oly föltétellel örökölt 180.000 koronát, hogy csak akkor fizetik ki neki a pénzt ha férjhez megy. A leány nem tudta magát elhatározni arra, hogy férjhez menjen, férfiruhába öltöztette tehát egy barátójét és ezzel esküdött meg. A csalást csak halála után vették észre.

Vadásztörvények Afrikában. Azok az államok, melyeknek Afrikában gyarmatuk van, a lefolyt két évtized alatt belátták, hogy ha az afrikai állatokat kimélet nélkül vadászzák, az állatvilág nagyon meggyérül, sőt egyes fajok lassanként teljesen kihalnak, ami nemcsak az ottani lakosokra, hanem a tudományra is mérhetetlen kár volna. Ezért nemzetközileg vadászati törvényeket állapítottak meg s e törvényeket már életbe is léptették. Az afrikai vadásztörvény értelmében tilos vadászni a keselyűket, a kigyászsast (Secretarius serpentarius), a baglyokat és az éneklő madarakat. Azonkívül minden egyes vadászterületen külön törvény védi a ritka vagy kihalófélben levő állatokat. Így helyenként tilos vadászni a zsirafot, a gorillát, a csimpánzot, a hegyi zebrát, a vadszamarat, a fehér farku gnut és a kis

vizilovat A fiatal elefántot, a rinoceroszt, a zebrát s egyes névszerint felemlített antilope-fajokat sem szabad löni. Ezeknek nőstényei is oltalomban részesülnek, míg kicsinyei vannak. Ezenkívül csak mérsékeltén szabad pusztítani egyes vaddisznó-fajokat, a sátánmajmot, az összes prémet szolgáltató majmokat, a hangyászó medvét, a dügongot, a kisebb macskafajokat, a gepárdot, a sakált és a kisebb majmokat. A ragadozók pusztítását a törvény nemcsak megengedi, hanem egyenesen kötelességévé teszi az ottani vadászoknak. E ragadozók: az orosz-lán, a leopárd, a hiéna, a vadkutya, a vidra, a kutyafejű és más kártékony majmok, a nagy ragadozó madarak (a baglyok, keselyűk és a kigyászsas kivételével), a krokodil, a mérgeskigyók és a tigriskigyó. Ezenkívül minden telepen kell védelmi helyeket berendezni, ahol egyáltalán tilos vadászni vagy töröket felállítani. E védelmi helyeket el kell látni bőven élelemmel, vízzel és sóval, hogy az állatok odaszokjanak s különösen szaporodási idejük alatt ott tartózkodjanak. A tilalmi idő is meg van állapítva; vadászni csak vadászjeggyel szabad.

Angol katonák jutalomdíja. Az 1900. decz. 8-iki Army Order szerint a hadügyi hivatal (war office) elhatározta, hogy minden csapat, mely a dél-afrikai hadműveletekben részt vett, pénzbeli jutalomban részesíttessék.

Ezen jutalomdíjra minden oly tisztnek, altisztnek vagy közembernek van igénye, ki a dél-afrikai hadseregnek tagja volt az 1899. október 10-ike és egy még később meghatározandó időpont között, mely azonban mindenesetre a rendelet kibocsátásának napja, azaz 1900. december 8-ika utánra esik. A jutalomdíjak a mi pénzünkre átszámítva, ezek:

<i>Tisztek:</i>	
Tábornagy	60,000 korona
Táborszernagy	48,000 »
Altábornagy	18,240 »
Vezérőrnagy	9,120 »
Dandártábornok	6,840 »
A VI. és X. díjosztály szerint fizetett vezérkari tiszt; vezérkari ezredes vagy ezzel egyenrangú	4,800 »
Az előző osztályba nem sorolt ezredes; alezredes: a IX. díjosztály szerint fizetett vezérkari tiszt	3,840 »
Örnagy; a XII. és XIII. díjosztály szerint fizetett vezérkari tiszt	1,920 »
Százados: XIV. díjosztály szerint fizetett vezérkari tiszt	1,440 »
Hadnagy	800 »
Alhadnagy	720 »

<i>Altisztek és közemberek:</i>	
Okmányolt altisztek	480 korona
Altisztek és közemberek, aszerint az osztály szerint, amelyhez tartoznak:	
I-ső osztály	360 »
II-ik osztály	300 »
III-ik osztály	240 »
VI-ik osztály	180 »
V ik osztály	120 »

A Dél-afrikában elesett vagy elhalt tisztek és emberek jutalomdíját azok hozzátartozóinak vagy képviselőinek fizetik ki.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Istenhez.

*Feledd Uram, ha rossz én voltam,
Ha sokban sokszor vétkezék;
Ha nem úgy tettem, nem úgy szóltam
Mint tőlem az kívántaték.*

*Én bajomban ne hagyj el engem,
Hallgasd meg Isten hő imám;
Ha vagyok is rá érdemetlen,
Ha haragszol is bár én reám.*

*Én jó Atyám, ha szent kegyelmed
A mindenségen átragyog:
Irgalmat én, óh én is leljek,
Ki leghivebb szolgálod vagyok.*

Kuffner Andor.

Dal.

*Ópár lett az erdő, mező viránya,
Halva fekszik a falu legszebb lánya.
Erdő, mező újra éled,
De a leány fel nem ébred,
Legény szive majd meg reped utána.*

*Hulló csillag halált jelent, jól tudom.
Megöl a bubánat érted galambom.
Egyet szólt a kakukmadár,
Mire kizöldül a határ
Sirba visz a bánat érted angyalom.*

B. L.

Az ékszeráros leánya.

(Angol regény.)

(Folyt.)

— P. V. L. után. —

— Hogy tetszik neked az ifju baronet? —
kérdé tőle.

— Nem valami különösen.

— Pedig nagyon hozzád termett!

— Ez azonban nem fog nála emésztési zavarokat előidézni.

— Te gonyolódol? Ne feledd, hogy ezer öst bir elszámolni! Gondold meg ezt, hogy mit jelent!

— Én még többet, egészen Éváig!

— Nevetséges. Te csintalan. Te egy baronet-felesége lész, ezt már elhatároztam.

— Hát van abban valami különös?

— Látom, hogy gyermek vagy még, nem fogod fel jövődnek nagyságát.

— Akkor várj atyám terveiddel addig, míg elég koros leszek, hogy meg tudjam érteni azokat.

— Nem várok, ha Sir Harcourt Felix meg talál kérni.

— A megkérés magában véve mit sem használ neki . . .

— Talán Chester Godfreyre gondolsz? — szakítá őt félbe haragosan Mr. Stone.

— Ellen pirulva, szó nélkül kisuhant a szobából,

*

Midőn Stone Izsák Mr. Nichols ügyvéddel elhagyta a házat, Ellen az épület egy szűk lépcsőjén a fedélzetből kiszögellő erkélyre sietett, hol kédvencz virágai voltak elhelyezve.

A szomszédos háznak szintén volt ilyen erkélye, amelyről minden fáradság nélkül át lehetett jutni emerre.

Alig hogy megjelent Ellen az erkélyen, a másiktól egy ifju közeledett feléje.

Chester Godfrey volt, szegény, de tehetséges és szorgalmas festő, kinek műterme a szomszédház harmadik emeletén volt, és a világosságot a Stone Izsák háza felől kapta.

Godfreyt maga Stone Izsák vezette be házához. Nála sok értékes kép volt zálogban, melyeket hozzáértő ember által akart megbecsültetni. A festő tehát gyakran fordult meg Stone házában és órahosszat társalgott vele és ingyen adott véleményét a zálogban levő képekről, ami a fősvény Izsáknak igen jól esett. Midőn a fiatal festő elmondta, hogy legközelebb Rómába megy tanulmányait folytatni, Izsák még több rendbeli megbízást is tartogatott számára, melyekből hasznot remélt.

Az ifju művelt, szellemes művész annyira megtetszett Izsáknak, hogy első látogatása óta kereste társaságát s rajta volt, hogy mennél gyakrabban láthassa őt magánál. Így azután a korra és szokásaikra nézve annyira eltérő két férfi között bizonyos barátság fejlődött, mely még nyert azáltal, hogy Ellen a festőre rendkívül mély benyomást tett. Mrs. Stone, ez a hideg alak, mely mintha márványból lett volna faragva, visszataszítólag hatott a művészre, bár a többszöri találkozás folytán ezen benyomás kissé enyhült, kivált azért, mert Stone asszony vele szemben mindig barátságosan és vendégszeretőleg viselkedett. Stone Izsák maga soha nem találta oly kellemesnek otthonát, mint Chester látogatásai alkalmával; Ellen is vig volt ilyenkor, szóval Chester mindig derült hangulatot hozott a komor házba.

Ellen szabadságát pedig mindaddig nem befolyásolta semmi, míg az öregnek nem jutott eszébe az arisztokratikus házasság.

*

Sir Felix kezében levél volt, melyet talán már tizedszer olvasott el. A levélnek már külsejéről látszott, hogy férfi irta. Tartalma a következő volt: »Drága Sir Felix! Annácska és én nagyon örvendénk, ha bennünket látogatásával mielőbb szerencsétlenné. Már azt kezdjük hinni, hogy teljesen megfelekedeztet rólunk. Dr. Christian.«

Előbb-utóbb mégis meg kell történnie — gondolta magában Sir Felix. Legjobb lesz, a dolognak azonnal véget vetni. Kocsiba ült és elhajtattott.

Dr. Christián lelkész a baronet egykori tanítója volt, rendkívül szerény és jó természetű ember. Ifjabb korában, feleségének haláláig Irlandban lakott, ezután azonban egyetlen gyermekével Annával vizs-
szatért Angliába s az oxfordi egyetemen tanította a görög és héber nyelvet. Itt ismerte meg Felixet, aki nála is lakott s kinek a vizsgálatok letételénél nagy segítségére volt. Atya és leánya a legnagyobb jóindulattal viselkedtek irányában, ezen érzelme-
ket Felix is viszonzta mindaddig, míg — czimét és rangját megkapta. Ezen időtől fogva azonban tel-
jesen megváltozott.

Történetünk idején dr. Christián egyik kül-
város papja volt. Ott lakott a már romladozó tem-
plom közelében, mely a hivek jótékonyága folytán
összekerülő összegről lett volna restaurálandó.

— Mily nyomorult egy állapot! — mormogá
Sir Felix, midőn utjában egy piszkos vizü tavon
uszkaló kacsákat látott.

A fiatal emberre a pap lakásának egész kör-
nyéke kellemetlenül hatott. Finom izlésével ellentét-
ben állott a sok rom és piszok.

Anna épen az ajtóban állott, midőn Sir Felix
megérkezett. Nem volt ékszer rajta, barna simára
fésült haja selyemhálóban volt összefogva. Kezet
fogott a vendéggel és elpirult. Felix egyszerre olyas-
mit érzett, mintha még sem illenek ezt a családot
annyira elhanyagolnia. Ismerte a doktor finom,
gyöngéd lelkületét és tudta, hogy a szokásos szólás-
formákkal nem mentheti eddigi elmaradását, külö-
nösen a leány előtt.

— Annácska — mondá zavartan — el kell
hagynom Angliát, nem tudom, mikor térek vissza,
de két-három év előtt semmiesetre.

A leány elszomorodott és hallgatott.

Sir Felix tovább beszélt szomorú sorsáról,
állásának követelményeiről és küzdelméről, míg a
válasz eszméje lelke elé került, de végre is meg kell
lennie. Ha majd visszatér — folytatá — szeretné
őt hozzá méltó férfit oldalán találni. Végre arra
kérte Annát, hogy üdvözlje atyját az ő nevében,
ha nem részesülne azon szerencsében, hogy eluta-
zása előtt még találkozhatnék véle.

Anna haloványon állt a baronet előtt, de nem
vesztette el lelki erejét.

— Atyám úgy mint én, mindig barátsággal
fogunk önre gondolni . . .

— Tudom . . .

— És mindig örülni fogunk, ha szeren-
cséje lesz.

E szavaknál eltűnt a leány lelkének erőszakolt
nyugalma, az ablakhoz fordult és kinézett rajta.
Néhány pillanat múlva azonban ismét leküzdötte
izgatottságát és folytatta.

— Távozzék Sir Felix, mielőtt még atyám
hazaérkezik.

— Igaza van, az lesz a legjobb — válaszolt
az ifju. Isten önnel Anna.

A leány azonban felelet nélkül elfordult tőle.

Sir Felix szégyenkezve mélyedt kocsijába;
bántotta őt, hogy annyira kislelkű volt. Midőn meg-
lehetős távolról visszatekintett, Anna még mindig
ott állt az ablaknál.

Egyenesen Godfrey műtermébe ment. Iskola-
társak voltak és továbbra is barátok maradtak.
Barátságosan üdvözlöttek egymást.

— Nem hittem, hogy olaszországi utazásunk

előtt lássalak — mondá a festő kellemes meg-
lepetéssel.

— Sürgős ügyben jövök — válaszolt Felix
könnyedén. Hitelezőim üldöznek, kénytelen vagyok
birtokaimat elzálogosítani.

— Stone Izsáknál? — kérdé a festő.

— Igen.

— Ezt nem szívesen hallom.

— Elhiszem, de valóban így van. Ha hirtelen
nem segítek magamon, biztosan tönkre megyek.
Különb. kitűnő jogtanácsosom van. Ha sikerül
kievickélnem, az csak általa lesz lehetséges.

— És a mi utazásunk?!

— Épen úgy fog végbemenni, mint a hogy
megbeszéltük. Kinek az arczképén dolgozol?

Godfrey hirtelen levette az állványról a képet,
mely a baronet figyelmét felkeltette és egy kész
tájképet mutatott neki, melynek technikai nehé-
ségeit kezdte magyarázni.

Sir Felix tetteté magát, mintha nem vette
volna észre a festő zavarát, s tovább folytatta a
megkezdett társalgást.

— Te, én nagyon sokat várok tehetségedtől.
Néhány hó alatt nemcsak birtokaimat szerezhetem
vissza, hanem hetven-nyolcvanezer font készpénz
is rendelkezésemre állhat. Akkor azután páratlan
fénynyel fogom magamat berendezni, amiben neked
nagy részed lesz.

— Ez ugyan kissé meszeszerűen hangzik —
mondá a festő — de mégis kíváncsi vagyok rá,
hogy gondolod te azt?

Sir Felix titokzatosan mosolygott.

— Azt hittem — felelé — hogy tovább látsz.
No de hogy tudd, megmondom: én kérője vagyok
ezen arczkép eredetijének, amelyet előbb oly gyor-
san elrejtettél előlem.

A festő elhalványult. Kis idő múlva azonban
magához térve nyugodtan mondá:

— Azt hittem, hogy nagyralátóbb vagy.

— Én is azt gondoltam — felelte Sir Felix a
komikus kétségbeesés hangján. De hát ismerned
kell vagyoni állapotomat. Vagy gazdagon kell meg-
nőszülnöm, vagy menthetlenül elbuknom. Különb.
azt hiszem, hogy ebben a pénzsza-
gu kisasszonyban van annyi fogékonyság, hogy idővel tisztességes
lady váljak belőle. Gazdagságához és külsejéhez
egy herceg is vonzódnak, s kedvtelése-
m jó ideig csak abból fog állani, hogy őt rangomhoz illő ur-
hölgygyé neveljem s azon álláspontra emeljem,
melyet egy Harcourt asszonynak elfoglalni kell.

Godfrey magánkívül volt bámulatában és ijedel-
mében.

— Ily körülmények között a derék Christián
és leánya többé nem számíthatnak reád?

— Elbucsztam tőlük — felelé Felix. Szere-
tetreméltó, jó emberek, de hát mit használ az nekem.
Állásom sokba kerül, igényeim nagyok. Christián
ur pedig szegény, mint a templom egere.

— És te soha nem gondoltál arra, hogy sze-
relem nélkül házasodni — alapjában véve elhibá-
zott dolog?

— Hidd el barátom, én szeretem Stone kisász-
szonyt.

— És biztos vagy benne, hogy a leány téged
szeret?

— Számítok reá. Különb. atyja is párto-
mon van.

— Az atya nem parancsolhatja meg leányának, hogy kit szeressen.

Felix fürkésző tekintetet vetett a festőre.

— Ugy látszik, hogy te bizalmasa vagy a leánynak és tudod, kit tisztelt meg szerelmével — mondá Felix gunyosan.

— Tudom.

— Akkor hát te vagy az a boldog, s ilyformán az én vetélytársam. Hisz ez pompás!

A festő szomorúan rázta a fejét.

— Éu nem lehetek versenytársa egy gazdag baronetnek!

— Sajnálak barátom — felelé komolyan Sir Felix — hogy annyira szerelmes vagy Ellenbe.

— Szeretem, de mi haszna, ha szülei nem egyeznek bele.

— Akkor hát nincs ellene kifogásod, ha utamon tovább haladok?

— Mit feleljek erre, ha akarnék is, nem állhatok utadba?

— Jól van Godfrey! Megértettelek. Te fenn tartod igényeidet.

— Még ma beszélek Stone Izsákkal.

— Tedd, nem haragszom érte. Azért mi jó barátok maradunk ezentul is. Most pedig Isten veled, mert még sürgős dolgain vannak.

(Folyt. köv.)

A testvérek.

Hazám egyik falujában lakott egy házaspár, amelynek hat gyermeke volt. Meglehetősen sokat kellett fáradniok, hogy egy nagy, de már igen elhanyagolt majorságban boldogulni tudjanak. Egyszer azonban, sajna, valami eltévedt golyó kioltotta a férfi életét, s az asszony egyedül maradt a nagy majorsággal és a hat gyermekkel. De azért nem szállt inába a bátorsága, hanem odavezette a két legnagyobb fiút a koporsóhoz, s az atyjuk holtteste előtt megeskette őket, hogy fiatalabb testvéreikről gondoskodnak és segítenek rajtuk, amennyire csak bírnak. Meg is esküdtek rá, s teljesítették is az esküjüket, míg csak a legkisebbet is nem konfirmálták. Azután azt hitték, hogy most már nem köti őket az esküjök. A legöregebb fiu nőül vette egy gazdag parasztnak az özvegyét, s a második fiu is csakhamar elvette az özvegynek szintén vagyonos nővérét.

Most már természetesen a négy kisebb gyermeknek kellett a gazdaságról gondoskodni, miután eddig ő róluk gondoskodtak. Egyiküknek sem volt hozzá elég bátorsága. Gyermekkoruk óta hozzá voltak szokva ahhoz, hogy összetartsanak, s ezt most annival is inkább megtették, mert most már teljesen magukra voltak utalva. Egyikük sem nyilvánította a véleményét, míg a többiekét nem tudták, sőt még nem is tudták a maguk véleményét se addig, amíg egymásnak arczába nem tekintettek. Nem beszéltek ugyan róla soha, de azért mégis abban állapodtak meg, hogy egymástól nem válnak el addig, míg az anyjuk él. Az anyjuknak azonban más volt az akarata, s a két idősebb fiu az ő pártján volt. A majorság szántóföldjeit már nagyon megjavították, s a birtokot ujonnan szerzett földekkel is szaporították, úgy, hogy most már sok munka kellett

a megműveléséhez. Az anyá azt ajánlotta, hogy a két idősebb fiút pénzzel elégítsék ki, a birtokot pedig osszák el a másik négy fiu között úgy, hogy egyik felét a két fiu, a másik felét pedig a másik két fiu kapja. Új házat kellene építeni a két testvérenek, míg a másik két testvér az anyjával együtt a régi házban maradna. Azok közül azonban, akik az új házba mennének, az egyiknek meg kellene nősülnie, mert a háztartáshoz meg a tehenekhez asszony is szükséges. Az anyá mindjárt meg is nevezte azt a leányt, akit menyének szeretne.

A fiuknak nem volt ez ellen semmi kifogásuk; csak az a kérdés merült fel, hogy melyik két fiu költözzék el, s közülök melyik házasodjék meg? A legidősebb azt mondta, hogy ő szívesen elköltözik, de nem házasodik meg, s erről a többiek is lemondtak.

Ekkor abban állapodtak meg az anyjukkal, hogy válaszszon közülök férjet maga a lány. Mikor az öreg asszony egy este találkozott a leánynyal, aki vizet vitt a patakról, megkérdezte tőle, hogy hajlandó lenne-e valamelyik fiához nőül menni? A leánynak nem volt ez ellen semmi kifogása. Hogy a fiuk közül melyikhez akar nőül menni, az csak tőle függ: szabadon választhatja akármelyiket. Erről azonban a leány még nem gondolkozott. Ezt azonban most meg kell tennie, mert a választás csak ő tőle függ. Nos, akkor hozzámehetne a legidősebbhez. — Nem, ő hozzá nem mehet, mert a legidősebb nem akar házasodni. — Erre azt mondta a leány, hogy akkor hozzámenne a legfiatalabbhoz. — Erre az anyja azt válaszolta, hogy mégis különös volna, ha éppen a legfiatalabbhoz menne nőül. — Nohát akkor hozzámegeg az utolsóelőttihez. De miért ne a legidősebb után következőhöz menne hozzá? — Az igaz, — válaszolt a lány, — mért ne menne hozzá, a legidősebb után következő fiuhoz? Hiszen mindig csak ő reá gondolt, s talán épen ezért nem említette őt. Az anyja persze mindjárt sejtette, hogy az ő második fia és a leány kedveli egymást, mikor a legidősebb kijelentette, hogy nem akarja ezt a leányt nőül venni. A második fiu tehát nőül vette a leányt, s a legidősebb fiu velük együtt az új házba költözött. Hogy aztán a birtokot hogyan osztották föl, azt kívülök nem tudta meg senki. A fiuk ezután is együtt dolgoztak, mint eddig, hol az egyik, hol a másik majorban.

Az anyja nemsokára elkezdett betegeskedni. Nyugalomra és ápolásra volt szüksége. A fiuk elhatározták tehát, hogy fölfogadnak egy leányt, aki egy idő óta már náluk dolgozott. A legfiatalabbnak másnap meg kellett volna kérdeznie a leányt, hogy akar-e hozzájuk költözni, mert azt gondolták, hogy ő ismeri legjobban a leányt. Valószínű azonban, hogy titokban már régóta szerette a leányt, mert olyan különös módon kérdezte, hogy a leányt azt hitte, hogy házassági ajánlatot tesz neki s »igent« mondott. A fiu rettenetesen megijedt, azonnal a testvéreihez sietett s elmondott nekik mindent, ami történt. Mind a négyen elkomorodtak s egyikük sem mert elsőnek megszólalni. A harmadik fiu azonban látta a legifjábbnak az arczáról, hogy a leányt igazán szereti s ezért ijedt meg annyira. Ezzel aztán meg volt pecsételve a saját sorsa is, mert ha a legfiatalabb megnősül, akkor neki legénynek kell maradnia. Ez nagy csapás volt rá nézve, mert neki is volt egy leánya, akit szeretett, de ezzel most már nem tehetett semmit. Ő is szólalt meg legelő-

ször; nevezetesen azt mondotta, hogy ennek a leánynak akkor vehetnék legtöbb hasznát, ha a legkisebb fiu nőül venné őt. Ebben meg is egyeztek a testvérek s ezt meg akarták mondani az anyjuknak is. Az öreg asszony azonban eközben komolyan megbetegedett. Most már várniok kellett, amíg meggyógyul; s mivel egyhamar nem gyógyult meg, újból tanácskozni kezdtek. Ez alkalommal a legkisebb fiu kívánságára abban állapodtak meg, hogy semmi változás ne legyen addig, a míg az anyjuk él, mert a leánynak csupán az anyjukról kell gondoskodnia.

Az öreg asszony tizenhat esztendeig volt beteg. Tizenhat esztendeig ápolta őt a jövődő menyé, csöndesen és türelmesen. Tizenhat esztendeig minden este odamentek a fiai a beteg ágyához, hogy a bibliából olvassanak neki, s vasárnap meglátogatta őt a két legöregebb fiu is. A csöndes órákban gyakran ajánlotta nekik, hogy ne feledkezzenek meg azokról, akik fölnevelték őket, — s ezt meg is ígérték neki. E tizenhat esztendő alatt mindig áldotta a betegségét, mert ez idő alatt oly sok örömben volt része; megköszönte a gyermekeinek, hogy olyan szépen összetartanak, s aztán végül örökre elbucsuzott tőlük.

Mikor meghalt, a hat fiu vitte ki a temetőbe. Szokás volt, hogy a nők is kimentek a temetőbe, s ezuttal ott volt a temetésen az egész falu, öregek, fiatalok, nők, férfiak és gyermekek egyaránt. Legelől ment az egyházi, mint ének-vezér, utána a hat fiu koporsóval, s utánuk az egész község népe, amely oly hangosan énekelt, hogy egy negyedmérföldnyire is elhallatszott. Mikor a halottat eltemették s a hat fiu behantolta a sirt, az egész gyászoló közönség a templomba ment, ahol a legfiatalabb fiunak ekkor volt az esküvője. A testvérek akarták ezt így, mert alapjában véve az anyjuk halála és a legkisebb öcsük esküvője összetartozott. Mikor az új pár az oltár elé állott, a pap, — az én elhunyt atyám, — a testvéri összetartozásról beszélt, még pedig úgy, hogy mikor kimentem a templomból, azt gondoltam, hogy ez a beszéd illet az egymással összelelkező fjeldekhez és fjordokhoz s az egész természet nagyságához.

Björnstjerne Björnson.

ANEKDOTÁK.

A kaszárnyából. *Káplár.* Ide figyeljenek kendtek, a fűzfán fűtyülő rézangyalát a bundás mivoltjuknak! A halbreksz éppen annyi, mint a halblinksz, csakhog épen az ellenkezője. Értették kendtek?

*

Meglepetés. No, hogy mulatott tegnap Juliskaéknál?

— Egész este hallgattam, folyton Juliska beszélt; a társalgás végén aztán kijelentette, hogy — el vagyunk egymásnak jegyezve!

*

Pártatlanság. — Takarított meg valaha egy forintot életében? — kérdé a szigoru polgár.

— Soha! — feleli a koldus-csavargó.

— Végzett valaha egy napi munkát?

— Soha!

— És miért nem?

— Lássá uram, ön egy intelligens ember és beláthatja, hogy a tőke és munka közti vita nem fog egyhamar megszűnni. Az én célom teljesen mentesnek maradni minden elítéléstől mindkét félle szemben, hogy rendelkezésre állhassak, mikor választott bíróra lesz szükség.

*

Jól ismeri. — Miért nem vettél tudomást arról az emberről? Nem ismered?

— Épen ez a baj. Ismerem.

*

Régi magyarokról. *Tanító:* Sommer meg tudná-e nekem mondani, hogy mi alatt puhították meg őseink a hust?

Sommer: Mialatt a lovon ültek.

*

Látványosság. — Alaszkában a minap az előadás közben kigyulladt a színház.

— Képzelem milyen nagy volt a réműlet.

— Nem épen. A közönség kitudult az utczára nézte a tüzet és oly szépnek találta, hogy lelkesen tapsolt és ujrázott.

*

Pontosan. *Asszonyság:* Ennek a gyermeknek féljegyet kérek.

Kalauz: Nagy gyerek ez. Megvan már tiz éves, Mikor született?

Asszonyság: Igaz, hogy ma van a tizedik születésnapja, de délután született, most pedig dél előtt van.

*

A halott férj öröme. *Biztosítási ügynök:* Boldogult férje biztosítva volt ötezer forintra. Meg vagyok bizva, hogy ezt kifizessem.

Özvegy: Óh Istenem, mily öröm, ha boldogult férjem ezt megérte volna!

*

Bálban. — Hadnagy ur nem tánczolja a csókeringőt?

— Vagy csókolok, vagy tánczolk.

*

A fogházban. *Börtönőr:* 112-es elmehet; a hátralevő büntetést jóviselet miatt elengedték.

— 112-es: Nem megyek én! Ezt érdemeltem én tiz évi jóviselettemmel, hogy a hidegbe kiereszszenek?

*

A büntetés. *Anyá:* Miféle büntetés járja nálatok a főző-iskolában?

Leány: Hát aki rosszul viseli magát, vagy későn jön, annak büntetésül a saját főztjét kell megennie!

Kellemes vendég. *Urnő:* Igazán, kellemes ember ez a doktor. Akárhányszor meginvitaljuk ebédre, — nem jön el.

*

Óvatos. *Panna:* Azt hallom, hogy egy tüzerkápplár beléd szeretett.

Juczi: Még nem, egyelőre még csak próbavacsorán volt nálam.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Hű olvasó. Tehát ön szeretne verset írni, de nem tudja, hogy miképpen fogjon hozzá. És ezt hát mi magyarázzuk meg önnek. Jó. Tëssék ide hallgatni:

Most éppen tavasz van. Hivatalosan, kalendárium szerint tavasz, tehát el kell hinnünk, hogy ébrednek a természet. Ilyenkor pedig, azt mondják, hogy még a száraz galy is rügyet hajt és minden teremtett lelket a szerelem mámora száll meg. Akit pedig megszáll a szerelem mámora, az rögtön verset kezd írni, mert annak — *muszáj* verset írnia. Hogy miért *muszáj*, azt nem lehessen egész bizonyossággal megmondani; mert az olyan természeti titok, mint amilyen titka például a természetnek, hogy a szakácsné miért szereti a kanonirt, a dada a bakát, a szobaleány meg a huszárt. Ők is mindig csak azt hajtogatják, hogy azért, mert *muszáj*. Miután pedig uraságod szintén verset akar írni, mert *muszáj* verset írnia, mi azt a gyanunkat fejezzük ki, hogy uraságod is megérezte a tavasz lehelletét és hogy uraságodat is megszállotta a szerelem mámora. Idáig tehát rendben volnánk, tiszta a helyzet. Most jön a recept:

Vasárnap este kezdjen el busulni. De ne ám szóda-viz mellett, hanem — no hisz ennek a módját már ugyis tudja. Addig busuljon, amíg kesergésében odáig nem jut, hogy ország-világ színe előtt kiáll a placzra és tizszer egymásután, de torkaszakadtából oda kiáltja a bámész népnek, hogy: »Sohse halunk meg!« Ha még azután egy-két-kilenc poharat a földhöz, két-három kellert meg nyakon vert, ha a korcsmából szerencsésen kijutott, andalogjon ki a városligetbe, népkertbe, fáskertbe vagy bárhová ki a szabad természetbe. Ott feküdjön végig egy padon — ha van pad. Ha nincs pad, ne feküdjön végig rajta; feküdjön akárhová. Akár a természet szabad kebelére. . . Ha a fekvéssel tisztában van, várja meg a hajnalt, mert azzal jön a hangulat. Ha a hajnalon azonban már tulesett volna, akkor is várja bátran a hangulatot, mert ilyen esetben eljön az magától is, extra. Várakozásközben pedig csak egyre gondoljon: *Ő* reá. Jól jegyezze meg magának: *Ő* reá, és mindig *Ő* reá. Mert *Ő* a hangulat, *Ő* a tavasz, *Ő* a költemény, *Ő* a vers, *Ő* a szerelem, *Ő* a mindenség ilyenkor. *Ő* vele tehát tisztában kell lennie még a hajnali kirándulás előtt. . . *Ő* az ideál.

Ha másra is találna gondolni, mindjárt vége a varázs-nak, vége a hangulatnak és fucsas a vers! Nem szabad ilyenkor főként a következőkre gondolni: Hogy minden pénzt elverte az éjjeli lumpolásban; hogy még az überzihert is ott fogták a »Rozmaring-tanyán« holmi rongyos cseh fejében; hogy a szerelem meleg, de a májusi hajnal hideg; hogy jobb lenne most otthon az ágyban; hogy az a három gyanus alak vagy csirkefogó, aki ott ólálkodik az ön köze-

leben, önről akarja a ruhát lehuzni; hogy a szemfüles rendőr önt mint éjjeli csavargót dutyiba viszi; hogy *Ő* egy jóra való rántottlevest sem tud még megfőzni; hogy az *Ő* tündérlábacskáin tegnap délután sétaközben olyan bakancsot látott, amelyiknek csámpás volt az eleje is, a hátulja is; hogy *Ő* otthon olyan gazdasszony, aki a mosatlan dunsztos üvegben tartja a fésűket, hajfodorító vasakat; hogy *Ő* még csak a szeme körül ránczos; hogy *Ő* még csak négy világfinak vallott szerelmet, akik menyasszonykorában jellemtelen módon, aljasan cserben hagyták. . . Nem szabad pedig semmiképpen törődnie azzal, hogy ön ebben az állapotában odakint úgy érzi magát, mint az a teve, amelyik feltuczat szőrös majmot evett és reá félakó petroléumot ivott meg.

Ha ön mindezeket jól megszívleli és semmi olyanra nem gondol, amire gondolnia nem szabad — akkor kész a hangulat. Ha pedig megvan a hangulat, ön hazamegy, előveszi a Kitarást és leírja belőle ezt a verset:

A lelkemen, a lelkemen ül a bú,
A szívemen, a szívemen rág a szű,
Kőrisbogár, cserebogár hat talpu —
Óh szerelem, mért vagy oly nagy hatalmu!

Árva lelkem te utánad vágyódik,
Forró szívem csak feléd kívánkozik.
Reményemnek napja is leáldozik,
Hogyha veled sehol nem találkozok.

Kis lány, kis lány, miért vagy te oly hamis?
Miért esalsz meg mindennap, még máma is?
Föl-föl röppen a magasba a haris —
Ott lógok tán, holnapután magam is!

Ha ezt is leírta, kész a vers. Ezt a verset ön — rendes szokás szerint — beküldi a Kitarásnak közlés végett, a Kitarás meg nem közli azt — szintén rendes szokás szerint.

Hát így készül egy tavaszi vers. Reméljük, hogy jól megértette a magyarázatot.

Szrubián Ede, Temes-Kubin, 3 korona 90 fillért; *Szepesy József, Sóllyom*, 6 korona 50 fillért; *Kertész Albert, Szaár*, 6 korona 70 fillért; *Szücs Sándor, T.-Szt.-András*, 6 korona 80 fillért; *Horváth Gábor, Csála*, 7 koronát; *Váradny Samu, Bánréve*, 7 korona 30 fillért; *Tóth János, Báltaszék*, 7 korona 64 fillért; *Suhajda Gyula, Túrje*, 8 korona 75 fillért; *Mattyasovszky Gyula, M.-Szék*, 9 korona 20 fillért; *Béczy Vincze, Ivanec*, 9 korona 90 fillért; *Szathmáry József, Dorogh*, 9 korona 90 fillért; *Zsebők István, Ács*, 10 koronát; *Magyar Mihály, Kis-Várda*, 10 korona 20 fillért; *Takács János, Szombathely*, 10 korona 66 fillért; *Tóth József, Ipoly-Pásztó*, 12 korona 40 fillért; *Lovass János, Nagy-Károly*, 13 korona 10 fillért; *Rácz Ferencz, Kiszács*, 16 korona 39 fillért; *Löcsey György, Tövis*, 17 korona 96 fillért; *Balázs Márton, Maros-Ludas*, 19 korona 70 fillért; *Schiller Miksa, Breznóbánya*, 22 korona 50 fillért; *Gáspár Vilmos, Csákova*, 23 korona 80 fillért; *Bartók Béla, Oroszka*, 25 korona 60 fillért; *Ehrlich József, Déva*, 29 korona 58 fillért; *Gyalay Gábor, Tószeg*, 34 korona 82 fillért; *Vécsei Vilmos, Budapest*, 36 korona 9 fillért; *Guttman Ignác, S.-A.-Ujhely*, 46 korona 59 fillért; *Batári András, Miskolcz*, 61 korona 78 fillért; *Polgár Ferencz, Fiume*, 74 korona 48 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Ifj. Gönczi Károly, Szatmár*, január, február és márczius hónapokra, hiány 20 fillér; *Kell István, Vajda-Hunyad*, február hóra; *Vizsolyi Gyula, Heő-Csaba*, február és márczius hónapokra; *Máté Mihály*

Kolozsvár, márczius hóra; Molnár Ferencz, Fogaras, márczius hóra; Schmotzer József, Muzsla, márczius hóra; Andrejcsák András, Bártfa, február, márczius és április hónapokra; Gávay Mihály, S.-A.-Ujhely, márczius és április hónapokra; Patay Károly, Kispeszt, márczius és április hónapokra; Kuszenda Pál, Trencsén-Tepla, márczius és április hónapokra; Górn Illés, Budapest, márczius és április hónapokra; Tormássy Ferencz, Kaposvár, márczius és április hónapokra; Heimesz Alajos, Czepléd, márczius és április hónapokra, főlöleg 40 fillér; Rigasz András, Jernye, április hóra; Bálint Gyula, Budapest, április hóra; Weiss Vilmos, Zágráb, április hóra; Kocsis Lőrincz, A.-Gyéres, április hóra; Laviczka Gergely, Gunja, április hóra; Rentka István, Budapest, április hóra; Sztellich Orbán, Kassa, április hóra; Marton József, N.-Németegyháza, április hóra; Miklós Gyula, Győr, április hóra; Asztalosvzky Lajos, Piski, április hóra; Darvas György, Selyp, április hóra; Dobos Lajos, Arad, április és május hónapokra; Deutsch Ármin, Fogaras, április hóra; Szántó Zsigmond, Arad, április hóra; Simon Ede Dániel, Perjámos, április hóra; Skvorác János, Doberlin, április hóra; Szabó Lajos, Brassó, április hóra; Funtek János, Szöllős, április hóra; Mohári Imre, Ujpest, április hóra; Dedinszky János, Szt.-György, április hóra; Gottwald Ede, Maros-Vásárhely, április hóra; Miskolczy Péter, Székpalocza, április hóra; Tolmáts István, Budapest, április hóra; Sinkó Péter, Fogaras, április hóra; Sütő András, Zimir, április hóra; Kakuszy Antal Karánsebes, április hóra; Szász István, Székely-Kocsárd, április hóra; Adrigán József Rákos-Palota, április hóra; Angyal Gábor, Suszine-Gyurgjerovac, április és május hónapokra; Borszéki Ferencz Arad, április és május hónapokra; Sebestyén Sándor és Sándorné, Paks, április és május hónapokra; Sándor János, Nagy-Szénás, április és május hónapokra; Hajdu György és Györgyné, Kevele, április és május hónapokra; Nemes István, Kőrösmező, április és május hónapokra; Ábrahám Sándor, Keped, április és május hónapokra; Miklósi György, Balázsfalva, április és május hónapokra; Gulyás György, Török Szt.-Miklós, április és május hónapokra; Papp Dénes, Török-Szt.-Miklós, április és május hónapokra; Bujni János, Melsiez, április és május hónapokra; Drobní Venczel, Szeged, április és május hónapokra; Hatvany József, Csap, április és május hónapokra; Hübsch Ferencz, Rákos-Keresztur, április és május hónapokra; Trochopeus Ede, Csenger, április és május hónapokra; Nyiri Dezső, Debreczen, április és május hónapokra; Glazer Béla, Szolnok, április és május hónapokra; Taubner Jakab, Budapest, április és május hónapokra; Velösy Károly, Budapest, április és május hónapokra; Németi Péter, Brassó, április és május hónapokra, főlöleg 1 korona; Beszedits Sándor, Hatvan, április és május hónapokra; Kalószy Géza, Ó-Kér, április és május hónapokra; Darázs László, Száravám, május hóra; Tóth Sándor, Nagy-Szalonta, május hóra; Dobi Ervin, Nagybánya, márczius, április, május és június hónapokra; Buczkó György, Rima-Szombat, április, május és június hónapokra; Décsői Ferencz, Rákos-Palota, április, május és június hónapokra; Gottrich Sándor, Szent-Lőrincz, április, május és június hónapokra; Chrien Ádám, Selmeczbánya, május és június hónapokra; Nagy László, Soborsin, május és június hónapokra; Bödi Imre, Nagy-Harsány, május és június hónapokra; Ruz Vilmos, Zágráb, május és június hónapokra; Kovács István, Szatmár, június hóra; Huber Ede, Felső-Nyék, június hóra; Werner Dániel, Zágráb, május, június és július hónapokra; Czirkovics István, Zágráb, május, június és július hónapokra; Halml Sándor, Zágráb, május, június és július hónapokra könyveltük.

Felelősszerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Buschmann F. könyvnyomdája Budapest (Haris-Bazár).

Tagtársaink figyelmébe ajánljuk

CZACZKIS BERNÁT műhimző-intézetét

BUDAPEST, V. ERZSÉBET-TÉR 15. sz. alatt
ahol mindenféle himzési munkák gyorsan, szépen
és jutányos árban készítettnek.

Háztartási iskola.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 15. sz.

A főváros egyik legkiválóbb intézete, ahol a délelőtti órákban polgárleányok és előkelő uri hölgyek tanulnak sütni, főzni, varrni igen csekély díjazás ellenében. Az iskola br. Dániel Ernőné, az ország egyik legkiválóbb mágnásasszonyának gondozása alatt áll, ki személyesen is örködik az oktatás helyes iránya felett.
Igazgató: Szécskay István, vezető: Balázs Sándorné, kézimunka-tanító: Koncz Ida.

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körut 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezel.

POLGÁR SÁNDOR

orvosi mű- és kötszerésznél

Budapest, VII. Erzsébet-körut 50

legjutányosabban beszerezhetők legjobb találmányu sérvkötők, összes betegápolási eszközök és kötszerek, Haskötők, egyenestartók, orthopaediai fűzők és járógépek, valamint müláb és műkéz saját műhelyében a legpontosabban készül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fenti címre ügyelni tessenek.

Egyesületünk tagjai ezen hirdetés előmutatása esetén 10% engedményben részesülnek.

KILOMÉTER-PÉNZEK

könnyű kiszámításához vonatkisézők számára igen hasznos táblázatos kimutatást állított össze

MARUSÁK JÁNOS

Miskolcz állomási kezelő-altiszt.

Ezt a felette hasznos segédeszközt igen szívesen ajánljuk minden máv. vonatkiséző figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél, Miskolcz személy-pályaudvaron 60 fillér árban.

Raktárnok

vagy rakfelvigyázó, jó egészséges vidéki kis állomásról, lehetőleg a szegedi üzletvezetőség területéről, hajlandó volna-e cserélni Budapestre? Czimem a kiadóhivatalban tudható meg.